

SHOPPINGLUS

Op de kaart van de volgende pagina wordt de overheersende functie van de straten aangeduid. Er wordt getracht het 'overgangspunt' van handel naar wonen vast te stellen. De plekken waar deze functiewijziging plaats vindt, vinden we een minder aantrekkelijk straatbeeld terug. Deze straten werken als uitlopers van de echte winkelstraten.

Het doodlopen van de commerciële activiteit heeft tot gevolg dat deze straten minder aantrek hebben bij de shoppers. Winkelstraten die doodlopen werken zelden.

Figuur : Kaart met een subjectieve analyse van de overheersende functie in de straten. (terreinonderzoek september 2017)

Legende :

straat met overzicht aan handel
 straat met overzicht aan woningen
 scharmerpunt van bet ene overzicht
 naar het ander

50 100 150 200m

schaal 1:5000

GEDEELDE RUIMTE

De meeste straten in het stadshart van Turnhout zijn ingericht als een gedeelde ruimte. Straat en voetpad zijn op gelijke hoogte getrokken. Er is meestal geen duidelijk onderscheid tussen plaats voor de zwakke weggebruiker en plaats voor het gemotoriseerde verkeer.

In de winkelstraten werkt dit idee redelijk goed. De straten worden volledig ingepalmd door de voetgangers. Fietsers zoeken hun weg door de passanten heen. Tijdens de winkeluren is er weinig gemotoriseerd verkeer aanwezig.

Ook in de rustige woonstraten voelen deze gedeelde straten juist aan. Ze kunnen zowel plaats bieden aan spelende kinderen, als fietsers, als automobilisten. Door de beperkte snelheid blijft het relatief veilig.

Er doen zich echter problemen voor op de drukker gemengde straten in Turnhout centrum. Daar waar de bussen moeten passeren, het verkeer wat drukker is en de zwakke weggebruiker zijn plaats zoekt. Hier werkt het principe van de gedeelde niet goed. Het resulteert in een onbehaaglijk gevoel bij voetgangers, ergernis bij automobilisten met soms gevaarlijke verkeerssituaties tot gevolg.

“Pas op wij zijn zelf ook fietsers hoor. Maar als voetganger is het hier dubbel uitkijken geblazen. Langs de ene kant rijden de auto's je veel te snel voorbij en langs de andere kant moet je uitkijken of je wordt omver gereden door een fietser.”
vrouw, 53jaar

“Zegt u mij eens waar de fietsers moeten rijden in deze straat? Nu rijden de meeste op de voetpaden, omdat ze bang zijn om omver gereden te worden door al die bussen hier! Maarja, daar horen zij ook niet echt thuis he. Dat moet voorbehouden blijven voor de voetgangers.”
man, 65jaar

VERSCHIL TUSSEN WOONERF EN WINKELSTRAAT?

In Turnhout wordt er momenteel geen onderscheid gemaakt in de aanleg van de publieke ruimte. Het openbaar domein wordt opgevat als een gedeelde ruimte, ongeacht of de straat eerder een woon- of een winkelstraat is. In beide gevallen lijkt deze aanpak ook te werken. Is er eigenlijk wel een groot verschil tussen de werking van een winkelstraat en die van een woonerf?

De definitie van een woonerf leert ons:

“Het woonerf is een straat of plein(tje) waarbij de nadruk zeer sterk ligt op de verblijfsfunctie: wonen, spelen, wandelen, enzovoort. Doorgaand verkeer is op een woonerf niet mogelijk. De filosofie hierachter is dat de auto “te gast” is in het woonerf. De maximum snelheid op een woonerf is slechts gedefinieerd als “stapvoets”. Dit wordt meestal gezien als circa 15 km/uur.”

*bronnen: Handboek Verkeer & Vervoer, 2000, deel D.
Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990*

De definitie van een winkelstraat zegt het volgende:

“Een winkelstraat is een openbare straat, waar de meeste panden uit winkels bestaan. Veelal ligt zo'n straat in het centrum van een stad of dorp. Winkelstraten zijn in steden vaak verkeersvrij, betzij permanent, betzij een deel van de dag, zodat de winkelende mensen ongestoord rond kunnen kuieren.”

bron: <http://www.encyclo.nl/begrip/winkelstraat>

WOONERF

De definities naast elkaar gelegd, toont aan dat we in beide gevallen in grote lijnen dezelfde dingen willen:

- een beperkte snelheid/toegankelijkheid voor het gemotoriseerde verkeer of verkeersvrij
- een nadruk op de voetganger
- de straat eerder als een verblijfsruimte dan als een doorstroomplek

Uiteraard ligt het grote verschil in de functie die grenst aan het openbaar domein. Bij een woonerf zijn voorafgaande zaken wenselijk zodat: kinderen veilig op straat kunnen spelen, ze er kunnen leren fietsen, er straatfeesten gehouden kunnen worden,...

In een winkelstraat worden deze richtlijnen gehanteerd om de shoppingervaring zo aangenaam mogelijk te maken.

Dit verschil uit zich vooral in de aankleding van de publieke ruimte. In een woonerf worden bijvoorbeeld gemakkelijker speelelementen geïntegreerd. In een winkelstraat zullen er dan eerder rustplekken worden voorzien.

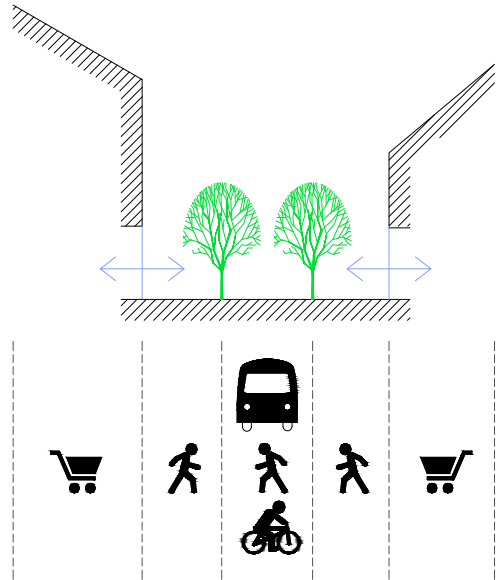

WINKELSTRAAT

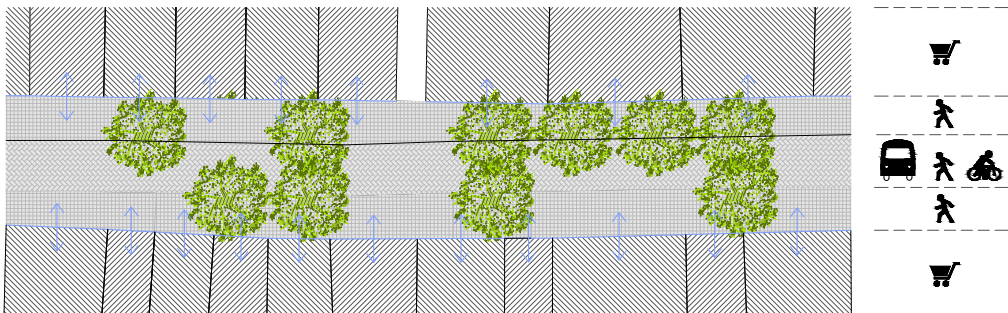
ANALYSE BESTAANDE HOOFDWINKELSTRAAT

WAARGENOMEN PRINCIPES

- Het gelijkvloers zoekt zoveel mogelijk interactie met de straat.
- Groen wordt op een gestructureerde manier punctueel aangebracht.
- De straat is een gedeelde ruimte met een beperkt aantal gebruikers.
- Met het straatmeubilair worden rustpunten voorzien.

Snededoorheen een winkelstraat (Gasthuisstraat)

Bovenaanzicht van een winkelstraat (Gasthuisstraat)

Keuze meubilair winkelstraat

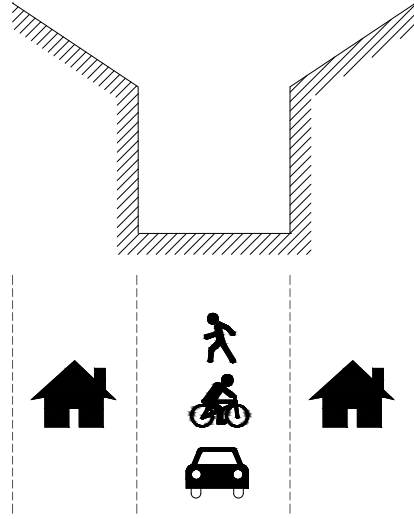

Gasthuisstraat

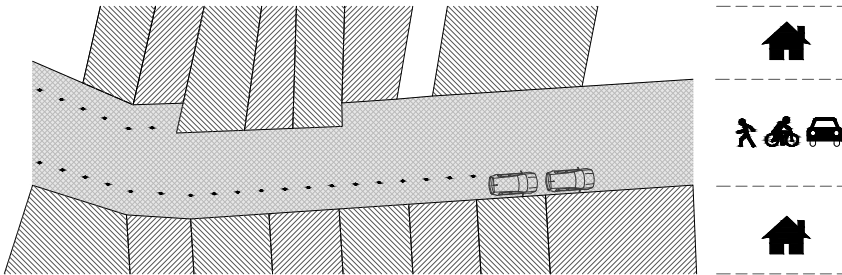
ANALYSE BESTAAND WOONERF

WAARGENOMEN PRINCIPES

- De bebouwing interageert met de straat, maar er is een zekere privacygraad vereist.
- Groen wordt eerdergeconcentreerd aangebracht, onder de vorm van een buurtparkje. Punctueel brengen bewoners zelf ook groen aan, door middel van geveltuintjes of bloembakken.
- De straat is een gedeelde ruimte met een beperkt aantal gebruikers.
- Het straatmeubilair is een combinatie van klassieke zitelementen met ludieke ingrepen.

Snededoorheen een woonerf (Driezenstraat)

Bovenaanzicht van een woonerf (Driezenstraat)

Meubilairkenge woonerf

Driezenstraat

Figuur : Kaart met reacties uit de participatie met betrekking tot de dualiteit tussen handel en wonen in de stadskern.

Legende :

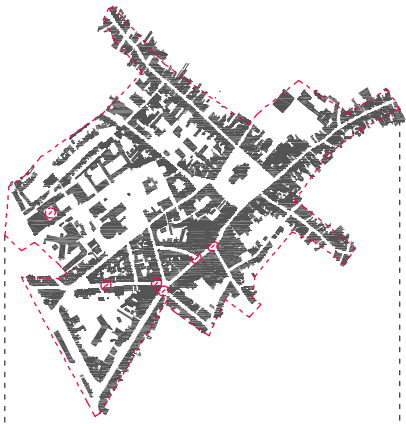

positieve ervaring
negatieve ervaring

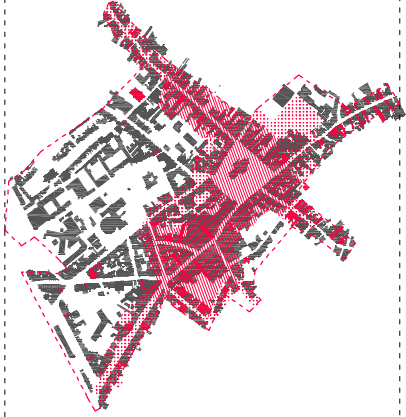
schaal 1:5000

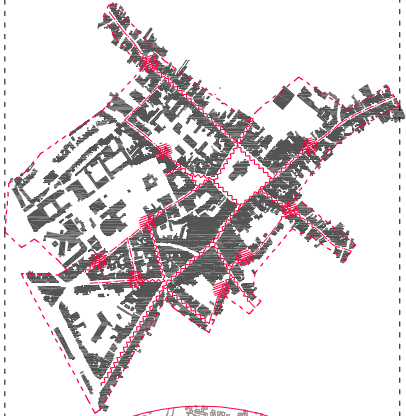
Laag 1: Reacties uit de participatie

- *positieve ervaring*
- *negatieve ervaring*

Laag 2: Zoning met leegstaande en getransformeerde winkelpanden

- *kernwinkelgebied*
- *winkelgroei gebied*
- *leegstaand - omgevormd*
- *bandelsgelijkenloers*

Laag 3: Straattypes + overgangszone

- *commerciële straten*
- *woonstraten*
- *overgangszone*

CONCLUSIE

Bij de beleving van het openbaar domein op ooghoogte, spelen 2 factoren een cruciale rol. De aanleg van het publiek domein en de **GEVELS OP HET GELIJKVLOERS**. Mooie gevels op het gelijkvloers worden te vaak verstoord door **SCHREEUWERIGE RECLAME** op een ondoordachte manier geplaatst. Daarnaast wordt de **LEVENDIGHEID ONDERBROKEN DAAR WAAR DE GEVELS MEER GESLOTEN ZIJN** en de interactie met de straat wordt beperkt. De waar te nemen tendens om gevels op het gelijkvloers meer en meer gesloten te bouwen, is in dat opzicht heel jammer.

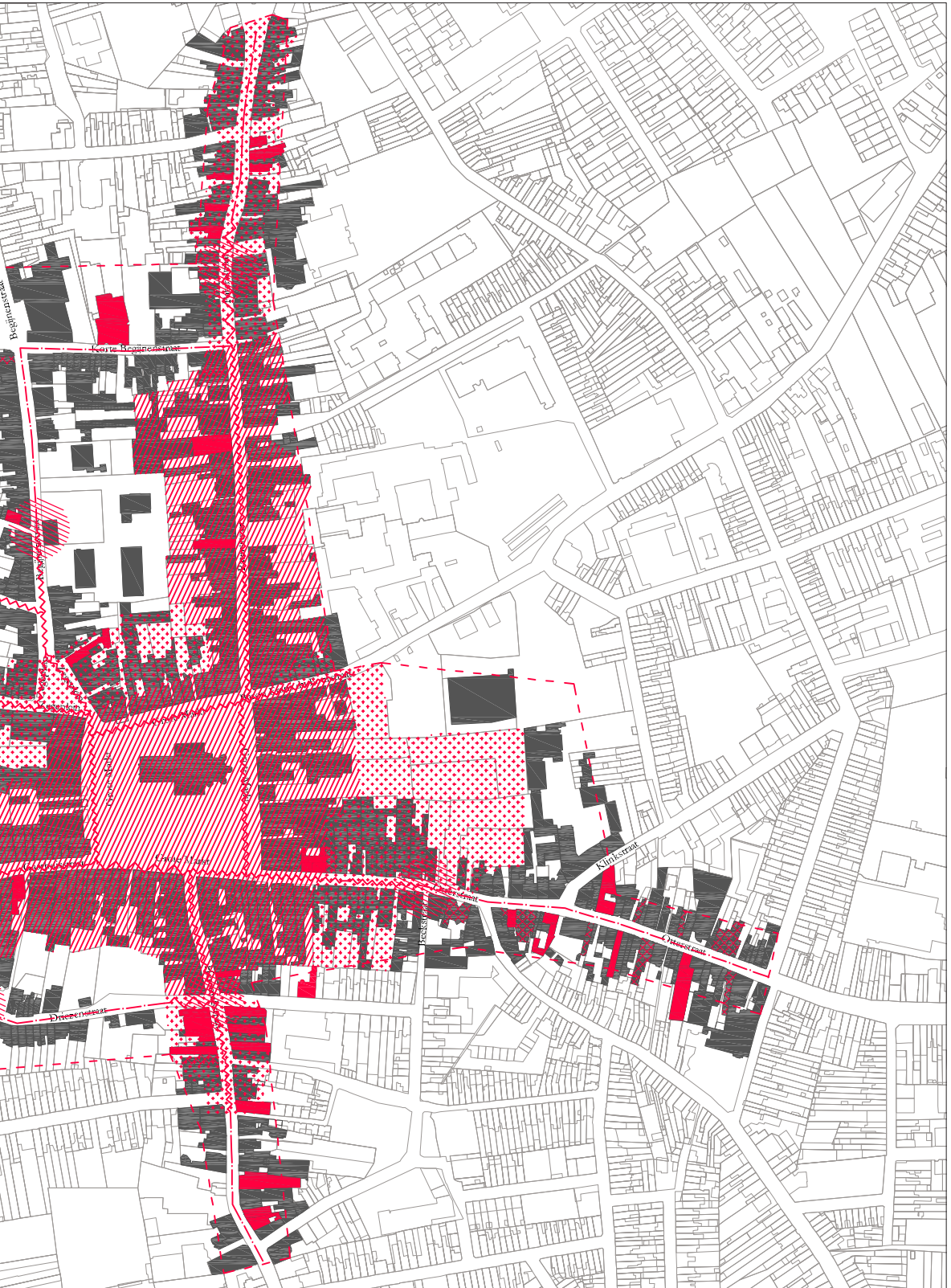
Het valt op dat de straten die een duidelijke functie meekregen (**WOON- OF WINKELSTRAAT**) helder zijn: een gemoedelijke winkelstraat of een gezellige woonstraat. De straten waar zich een mengvorm van deze activiteiten voordoet zijn chaotischer. Dit laat zich ook voelen in de sfeer en beeldkwaliteit: **VERGANE GLORIE VAN WAT OOIT EEN MOOIE WINKELSTRAAT WAS, MAAR (NOG) NIET DE GEZELLIGHEID VAN EEN WOONSTRAAT**. Het betreft veelal de uitlopers van het kernwinkelgebied waar vooral oude winkels terug te vinden zijn. Panden die leeg komen te staan, vinden moeilijk een kwalitatieve nieuwe invulling. Dit wil echter niet zeggen dat wonen en handel niet op een kwalitatieve manier kunnen gecombineerd worden. Er is nood aan een aantal principes voor deze overgangszones die naast het handelskarakter ook sterk inzetten **OM WOONKWALITEIT**.

Binnen het stadshart zijn er **ENORM VEEL LEEGSTAANDE WINKELPANDEN**. De nieuwe ontwikkelingen en e-commerce maken de handelaars onzeker, waardoor zij wegtrekken uit het centrum van de stad. Om de winkelstraten levendig te houden, wordt best ingezet op een duidelijke winkellus. Het traject vanuit te voet vanaf het woonweefsel of de parkings en de tocht met de fiets verdient extra aandacht.

Binnen het stadshart is **HORECA GECONCENTREERD** op de Grote Markt. Door horeca ook op andere plaatsen te versterken, wordt **BIJGEDRAGEN AAN EEN LEVENDIG STADSHART**. Kleine onderbenutte hoekjes kunnen plaats bieden aan nieuwe initiatieven, die ook gunstig zijn voor de sociale controle.

Figuur : Conclusiekaart 'Dualiteit handel & wonen'

Legende :

kernwinkelgebied
 winkelgroengebied
 leegstaand -
 omgevormd
 handelsgelijkvloers

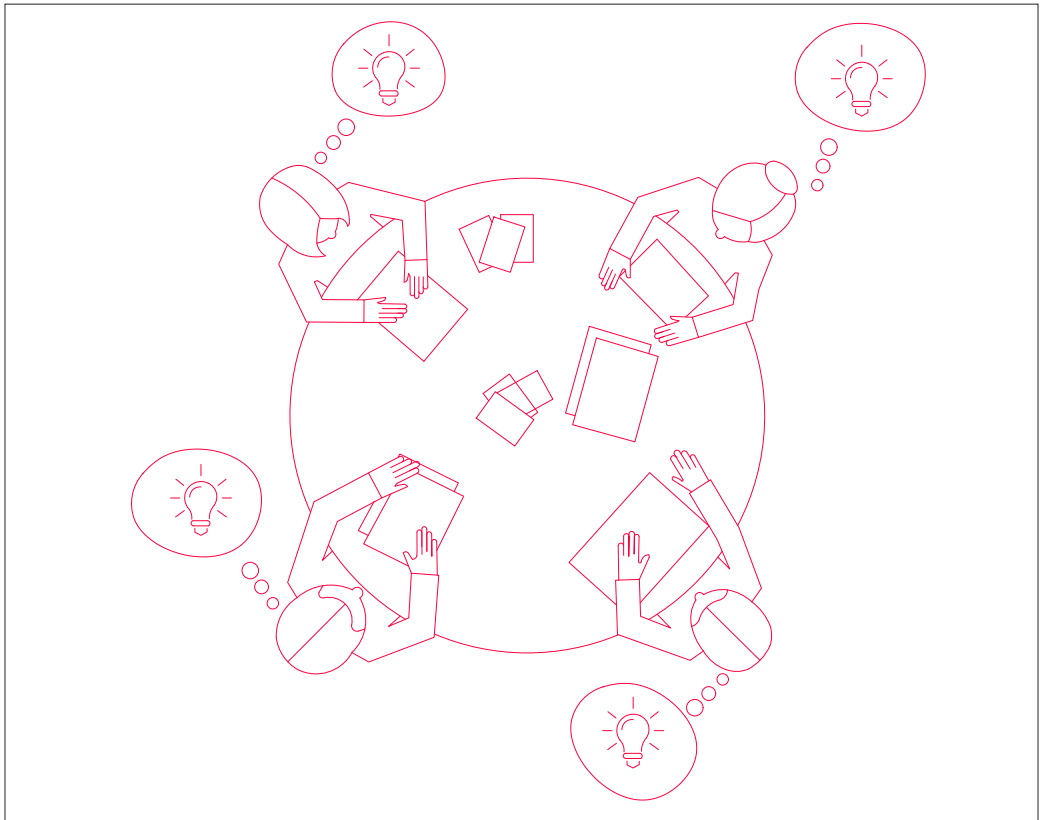
commerciële straten
 woonstraten
 overgangszone
 positieve ervaring
 negatieve ervaring

schaal 1:5000

4. 10 ONTWERPCONCEPTEN

Hierna worden *10 ontwerpconcepten* aangereikt die vertekken vanuit de 3 voorgaande titels en inzetten op het versterken van de beeldkwaliteit. Ontwerpers worden uitgenodigd zich te laten inspireren door de ontwerpconcepten bij de aanpak van concrete projecten binnen het stadshart. Onder concrete projecten verstaan we zowel private en particuliere bouwprojecten als heraanleg van de publieke ruimte.

concept 1 - p. 138

Diversifiëren in sferen publiek domein

concept 2 - p. 148

Uniforme drager met extra kleurinjecties

concept 3 - p. 160

Leefstraat brengt wonen en winkelen samen.

concept 4 - p. 166

Meer boreca – meer leven – meer controle

concept 5 - p. 170

Dansende daken op maat van de straat.

concept 6 - p. 176

Actieve gevels brengen leven.

concept 7 - p. 182

Woonfunctie versterkt levendig stadhart

concept 8 - p. 192

Gedetailleerde gevels verrijken het straatbeeld.

concept 9 - p. 202

Stijvolle reclame upgradet uitstraling.

concept 10 - p. 206

Winkellus voor intense shoppingervaring.

Elk ontwerpconcept wordt uitgebreid toegelicht en uitgewerkt in enkele concrete richtlijnen. De *richtlijnen* staan steeds in een kader.

DIVERSIFIËREN IN SFEREN PUBLIEK DOMEIN

Binnen het stadshart is het openbaar domein onder te verdelen in plekken van *verschillende schaalniveau's*. Het eerste ontwerpconcept zet in op het diversifiëren van sferen tussen de verschillende schaalniveau's. Op die manier wordt gestreefd naar een *balans tussen enerzijds uniformiteit en anderzijds variëteit*.

Op basis van de schaal wordt de publieke ruimte onderverdeeld in 4 categorieën :

- grote entiteiten
- doorsnee straten en pleintjes
- de steegjes
- binnengebieden in de grote bouwblokken

GROTE ENTITEITEN

De grote entiteiten volgen hun eigen logica, veelal aansluitend aan hun functie : de Warande, het stadspark, de Grote Markt, het begijnhof en de stationsbuurt.

De laatste heraanleg van de markt bijvoorbeeld, heeft als basisconcept een onderverdeling van het plein

in drie duidelijke zones: een open plein, levendige randen en een groen hart. De heraanleg maakt gebruik van de gekende materialen : betonklinkers in Turnhoutsblauw gecombineerd met een boordsteen in blauwe arduinsteen en een hergebruik van de authentieke kassei. Hiervan werd de bovenste toplaag afgezaagd om het gebruiksgemak te vergroten. De sfeer van deze grote open ruimte past goed bij zijn functie als statig centraal plein met de hoofdkerk en het stadhuis.

Bij de heraanleg van de Warande werd een evenwicht gezocht tussen groen en verharding. Het ontwerp houdt het midden tussen een plein en een park.

Concrete richtlijn m.b.t. de aanleg van grote entiteiten:

- *Bij heraanleg banteren deze best een eigen logica en onderscheiden zich hierdoor van de andere schaalniveau's.*
- *De aanleg weerspiegelt de functie.*

Grote Markt

DOORSNEE STRATEN & PLEINTJES

Een tweede schaalniveau is het aanwezige weefsel van straten. Het betreft zowel woon- als winkelstraten of een combinatie van beide. De straten worden over het algemeen *ingericht als een gedeelde ruimte*. Dit principe wordt gehanteerd voor zowel de winkel- als de woonstraten. De straten hanteren een uniforme materialiteit zoals beschreven in concept 2.

Sommige straten worden gevoed door de *aanwezigheid van kleine pleintjes*. De pleintjes ontstaan op verbredingen of kruispunten van straten. Ze zorgen voor een luchtiger stedelijk weefsel. De pleintjes worden bij voorkeur aangelegd als verlengde van de straat en eventueel voorzien van een aangepast en ludiek meubilair. Deze hoeken creëren informele ontmoetingsplaatsen maar zonder een duidelijke functie. Ze blijven multi-inzetbaar : om een boek te lezen, een picknick op te eten, even te spelen, een praatje te slaan,

Concrete richtlijnen m.b.t. de aanleg doorsnee straten en pleintjes

- *De aanleg van doorsnee straten heeft een uniforme materialisatie die verder wordt uitgewerkt in concept 2.*
- *De pleintjes worden aangelegd als verlengde van de straat (zie concept 2).*
- *Hier is plaats voor extra inspanningen m.b.t. kleurinjecties : de integratie van bomen, bloembakken, groene voegen, (zie concept 2). De boordstenen worden voorzien in een blauwe arduin steen.*

Herentalsstraat

Lindekenstraat

Figuur : Kaart met aanduiding van de verschillende schaalniveaus.

DE STEEGJES

Historisch gegroeide steegjes zijn relatief talrijk aanwezig binnen het stadshart, mede dankzij de grote bouwblokken die de stad kenmerken. Een deel van de steegjes maken intussen deel uit van het publiek domein. Ze zijn echter *smaller en korter dan een doorsnee straat*. Soms doorkruisen ze de grote bouwblokken maar soms verbinden ze ook een parking met een winkelstraat.

De sfeer of beeldkwaliteit in deze steegjes is vaak onaangenaam. Binnen het concept van diversifiëren in sferen wordt gepleit voor een andere aanleg voor de steegjes. Ze geven de mogelijkheid om iets anders, verfrissend te doen dat aansluit op de programmatie van de rest van het publiek domein.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het behoud van de grote troeven van deze plekken; *de menselijke schaal, de autoluwheid, de intimiteit, ...*

De steegjes bevinden zich veelal aan de achterkant van de bebouwing. Het is interessant als de aangrenzende gebouwen de *interactie* met deze straatjes aangaan. De bebouwing kan zich *meer openen* naar de steegjes toe.

Naast de traditionele rol van doorgang kunnen de steegjes ook bijdragen aan de *beleving van de stad*. Ze krijgen een eigen sfeer: een plaats waar zaken tentoongesteld worden, bijdragen aan het groene karakter van de stad, beperkt plaats bieden aan sport en spel, De steegjes bieden ook plaats aan tijdelijke initiatieven, al dan niet vanuit de bewoners. Deze toevoeging van een (mogelijk ludieke) functie draagt ook bij tot een veiliger gevoel voor de passant.

Belangrijk voor een veilig gevoel is dat deze steegjes *voldoende verlicht* worden. Indien er niet voldoende verlichting aanwezig is, worden deze plekken snel verdoken hoekjes waar er na zonsondergang liever niemand meer passeert.

Concrete richtlijnen m.b.t. de aanleg van de steegjes:

- *De steegjes worden aangelegd op schaal van de mens en zijn bijgevolg autoluw.*
- *De sfeer voor de aanleg van de steeg wordt specifiek plek per plek onderzocht en sluit aan bij de functies in de buurt.*
- *De materialiteit van de steegjes mag afwijken van de coherente aanpak om de gewenste sfeer te versterken.*
- *De inrichting van de steeg is gericht op een interactief gebruik.*
- *Er wordt voldoende verlichting voorzien.*

GROENE STEEG

Philadelphia

bron: <https://www.flickr.com/photos/cadphiladelphia/5730730979/in/set-72157626619455551>

KLEURRIJKE FAÇADE

Madrid

bron: <https://www.homedit.com/cool-building-facades/>

INTERACTIE BEBOUWING EN STEEG

Londen

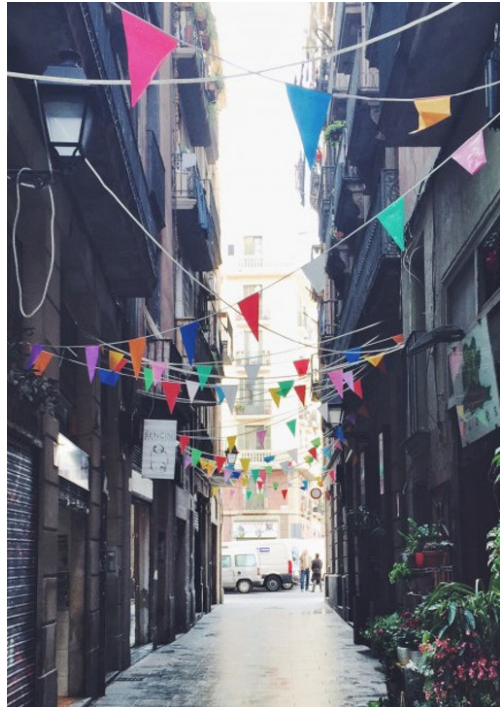
bron: <https://www.instagram.com/p/BSPA1mF-Bjg8/>

BELUIKTUINTJE

Haarlem

bron: <http://jente75.blogspot.be/2010/08/hard-werken-en-ontspannen-slenteren.html>

FEESTELIJKE STEEG

Barcelona

bron: <https://www.ajfar.com/magazine/a-love-letter-to-barcelonas-hidden-alleys>

DE BINNENGEBIEDEN

Grote bouwblokken kenmerken de stad. Intussen worden de binnengebieden van deze grote bouwblokken geleidelijk aan ontwikkeld. Hierbij *ontstaat nieuw openbaar domein*. Door deze nieuwe publieke ruimte een *eigen identiteit* te geven wordt ingezet op het diversifiëren van sferen binnen de publieke ruimte van de stad.

Voor deze nieuwe plekken wordt *groen als een belangrijke aandachtspunt* naar voor geschoven. In het huidige weefsel van doorsnee straten en pleintjes is relatief weinig groen aanwezig, dankzij doorzichten en doorsteken naar groene binnengebieden krijgt de stad meer kleur.

De binnengebieden bieden kansen om creatiever met de openbare ruimte om te gaan. De aanleg van deze plekken mag *afwijken van de coherente aanpak* voor de straten en de pleintjes.

Net door hier sterk in te zetten op groen, wordt de nieuwe publieke ruimte *complementair aan het bestaande weefsel*.

Sommige binnengebieden zijn momenteel parkings binnen de stadskern. Deze parkeerplaatsen zijn vaak aan de achterkant van de bebouwing geplaatst. De beleving van een groot aandeel bezoekers start vanuit dergelijke binnengebieden. Binnen het stadshart is een verschil in kwaliteit van deze plekken waar te nemen.

Daar waar deze parkings nog geruime tijd zouden blijven, wordt aanbevolen om *in te zetten op de beeldkwaliteit van deze parkeerterreinen* en deze aantrekkelijker te maken.

Binnen de logica van groene binnengebieden wordt ingezet op *ingegroende parkings*. Dit verhoogt sterk de beeldkwaliteit voor de bezoeker van de parking, maar ook voor de bewoners van de stad wanneer de parking leeg is.

Er bestaan verschillende manieren om een parking in te groenen : groene voegen, bomen, een combinatie van beide, ... Ook met de bomen kan er voor een diversiteit aan soorten worden gekozen: fruitbomen (principe van een boomgaard), bloesembomen, loofbomen, dennenbomen,

Bomen zorgen naast een esthetisch meerwaarde ook voor een reductie in de opwarming van de auto's.

Concrete richtlijnen m.b.t. de inrichting van de binnengebieden:

- *Bij nieuwe ontwikkelingen wordt de sfeer van het binnengebied specifiek uitgewerkt. De aanleg wordt gelinkt aan de functies die het binnengebied omkaderen.*
- *De eigenheid van het binnengebied wordt versterkt door middel van een aangepaste materialisatie.*
- *De binnengebieden worden voldoende groen aangelegd. Minstens 30% van de totale onbebouwde grond oppervlakte wordt aangelegd als groene ruimte.*

ZEER MINERALE PARKING

Carrefour

GROENE PARKING

Le Bon

WARMER VERLICHTING

Tot slot speelt ook de verlichting een grote rol in de beeldkwaliteit van het openbaar domein. De verscheidenheid in verlichting kan worden *ingezet om de differentiatie in sferen* van de verschillende schaalniveaus te creëren.

Verlichting heeft als hoofdtak de *veiligheid* te verzorgen na zonsondergang. Het is dan ook belangrijk dat de straten, pleinen, steegjes,... binnen het openbaar domein *voldoende verlicht* worden. Naast een puur functionele taak, is de verlichting binnen het stadshart ook een esthetische aangelegenheid.

Er is vandaag *een grote variëteit* aan verlichtingsarmaturen. Dit is te wijten aan de grote en snelle technische evoluties m.b.t. de verlichting in de laatste decennia. Door middel van de keuze van armaturen, de lichtintensiteit en de kleur van de verlichting, kunnen verschillende sferen worden gecreëerd.

Verlichting is een dankbaar middel om bepaalde zaken of gebouwen uit te lichten. Daarnaast kan

verlichting worden ingezet als *kunstobject* om een bepaalde sfeer te creëren.

Voor de *grote entiteiten*, zoals de grote markt bij voorbeeld, draagt het uitlichten van gebouwen bij tot een specifieke sfeer. Bij de *doorsnee straten en pleintjes* volstaat een functionele verlichting met eventueel het uitlichten van een aantal accenten kleurinjecties zoals bomen. In de *steegjes* kan de verlichting worden aangepast aan de specifieke inrichting. De *binnengebieden* kunnen zich onderscheiden door in te zetten op verlichting als kunstobject.

Het energieverbruik van de verlichting zorgt voor de bewuste keuze voor LED verlichting. Deze zijn duurder in aankoop, maar verbruiken minder energie. Ook het dimmen van lichten of interactieve dynamische verlichting op sensoren dragen een steentje bij tot een verminderd verbruik.

Aangezien er binnen de stad reeds een studie loopt met betrekking tot de gewenste verlichtingsgraad, in verschillende zones, worden er slechts enkele beknopte richtlijnen meegegeven met betrekking tot dit onderwerp.

Concrete richtlijnen m.b.t. de verlichting van het openbaar domein.

- *De openbare verlichting moet aangepast zijn aan de omgeving. Zodanig dat de juiste verlichtingssterkte wordt verkregen in het kader van de juiste beleving, gezelligheid, veiligheid,...*
- *Er wordt voorkeur gegeven aan een verlichting in warme tinten ten opzichte van koud wit licht.*
- *Verlichting wordt ingezet om de differentiatie van sferen in de verschillende schaalniveaus te versterken :*
 - *Grote entiteiten : verlichting op maat van de plek met bijvoorbeeld het uitlichten van gebouwen.*
 - *Doorsnee straten en pleintjes : een functionele verlichting met eventueel het uitlichten van een aantal accenten of kleurinjecties (zie concept 2) zoals bomen.*
 - *Steegjes : de verlichting wordt aangepast aan de specifieke inrichting.*
 - *Binnengebieden : onderscheiden zich door in te zetten op verlichting als kunstobject.*

VERLICHTING ALS KUNSTOBJECT

Blauwe Vogels - Gent

bron: <https://stad.gent/cultuur-sport-vrije-tijd/cultuur/kunsten/kunst-publieke-ruimte/lichtkunstwerk-blauwe-vogels>

koud wit licht

natuurlijk wit licht

warm wit licht

TINTEN LED VERLICHTING

bron: <https://www.superbrightleds.com/moreinfo/led-spot-flood/5-watt-mr16-bulb-gu10-base-60-degree/1075/>

UNIFORME DRAGER MET EXTRA KLEURINJECTIES

De stad Turnhout slaagt al geruime tijd in een coherent beleid met betrekking tot de aanleg van de publiek ruimte. De consequente aanpak resulteert in een relatief homogeen uitzicht van de straten binnen het stadshart. Het tweede ontwerpconcept pleit voor de *verderzetting van deze uniforme aanpak voor het weefsel van doorsnee straten en pleintjes (zie concept 1), maar met toevoeging van kleurinjecties*. Op die manier wordt gestreefd naar een neutraal kader voor de zeer diverse bebouwing die de stad kenmerkt, maar met hier en daar een vrolijke toets.

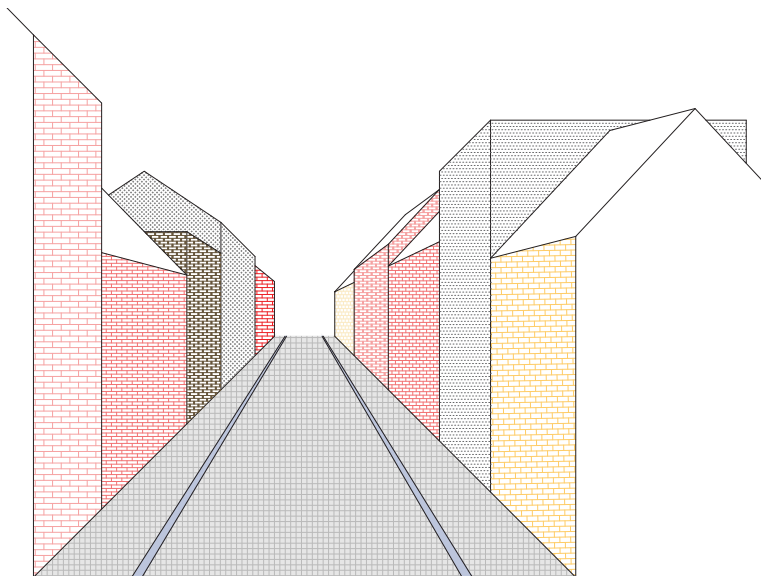
COHERENTE AANPAK

De aanleg bestaat voornamelijk uit *betonklinkers* in Turnhoutsblauw met *een blauwe arduinen boordsteen*. Er werd gekozen voor deze grijs-blaue basis omdat deze zich respectvol opstelt ten op zichte van de materialiteit van het aanwezige gebouwde patrimonium. Deze neutrale onderlaag biedt een rustgevende aanvulling op een bebouwing die zeer

gevarieerd is. De straten in vlakke betontegels worden voor nieuwe projecten aangevuld met *parkeerplaatsen in kasseien*.

Concrete richtlijnen m.b.t. de consequente aanleg van het openbaar domein :

- *De uniforme aanpak in betonklinkers wordt verder gezet.*
- *De betonklinkers worden uitgevoerd in porfier gemengd met donkere cement (geen zwart).*
- *De boordstenen worden voorzien in een blauwe arduin steen.*
- *De parkeerplaatsen worden uitgevoerd in kasseien, op de parkeerplaatsen voor mindervaliden na.*

Figuur: Neutraal openbaar domein als kader voor zeer diverse bebouwing

EXTRA KLEURINJECTIES

Om warmte toe te voegen aan de uniforme drager, wordt geopteerd om te werken met extra kleurinjecties. Deze kunnen verschillende vormen aannemen.

BOMEN IN HET STRAATBEELD

Een eerste en voor de hand liggende kleurinjectie bestaat uit bomen in het straatbeeld.

Bomen hebben een positief effect op de *luchtkwaliteit en de leefbaarheid* binnen de stad. Zo vangen naaldbomen vooral fijn stof op en nemen loofbomen beter gasvormige verontreiniging op. Ook visueel maakt de inplanting van een boom het stedelijke weefsel tot een aantrekkelijkere plaats.

Andere voordelen van bomen in het straatbeeld zijn:

- Het creëren van een aangenaam microklimaat, zodat inwoners op warme zomerdagen minder hittestress ervaren.
- Bomen dragen bij aan het verminderen van geluidshinder.
- Doordat bomen luchtstromen afremmen verminderen ze hinder veroorzaakt door wind en turbulentie.
- Bomen gebruiken veel water en houden dit vast in de kroon. Bijgevolg dragen ze bij aan het beheer van grondwater.

- Rondom bomen leven veel planten, schimmels en dieren, wat bijdraagt aan de biodiversiteit. Bomen kunnen verkeerstechisch worden ingezet en verhogen daarmee de verkeersveiligheid.

bron: Vlekken W. (2016, 8 februari) Hoe verhogen bomen woongenot? Geraadpleegd op 31 oktober 2017, van <https://groenenveerlijn.blogspot.be/2016/02/hoer-verbogen-bomen-het-woongenot.html>

Binnen het stadshart zijn er reeds relatief veel straten met bomen aanwezig. Desondanks voelt de publieke ruimte nog relatief leeg en kil aan. Een stijging van het aantal bomen in het straatbeeld heeft hierop een positieve impact.

Meer bomen betekent minder plaats voor parkeerplaatsen, fietsenstallingen, zitgelegenheden,...

PARKEREN TUSSEN BOMEN

Het Vademecum voor een duurzaam parkeerbeleid schrijft voor om *om de 4 parkeerplaatsen een boom* te voorzien. Om de visuele impact hiervan in het straatbeeld te vergroten, worden de bomen *geschrinkt geplaatst*. De schema's op de volgende pagina's tonen de impact van de bomen aan.

Concrete richtlijnen m.b.t. bomen in het straatbeeld:

- *Bij de heraanleg van straten worden bomen geïntegreerd in het straatbeeld. Dit kan onder de vorm van: repetitieve boomvakken, solitaire bomen, een boom als punctuele ingreep, ...*
- *Indien geparkeerd wordt in de straat, wordt om de 4 parkeerplaatsen een boomvak voorzien. Bij parkeerplaatsen aan beide zijden van de straat, worden de bomen geschrinkt geplaatst.*
- *In handelsstraten worden bomen geplaatst op de scheidingslijn tussen de percelen. Hier wordt ingezet op punctueel groen.*

WINKELSTRAAT MET GROEN

Wenen

bron: <https://www.architectuur.nl/nieuws/bureau-bb-richt-winkelstraat-wenen-in/>

WINKELSTRAAT MET GROEN

Veghel

bron: <http://www.bureauoslo.nl/project/boofdstraat/>

PUNCTUEEL GROEN

Brussel

bron: <https://www.architectuur.nl/nieuws/bureau-bb-richt-winkelstraat-wenen-in/>

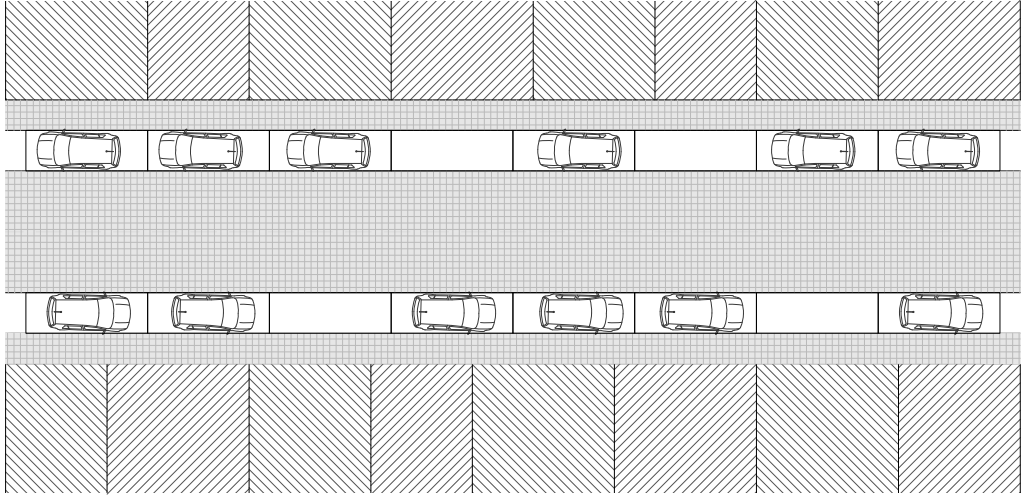
STRAAT ZONDER BOMEN

Herentalsstraat

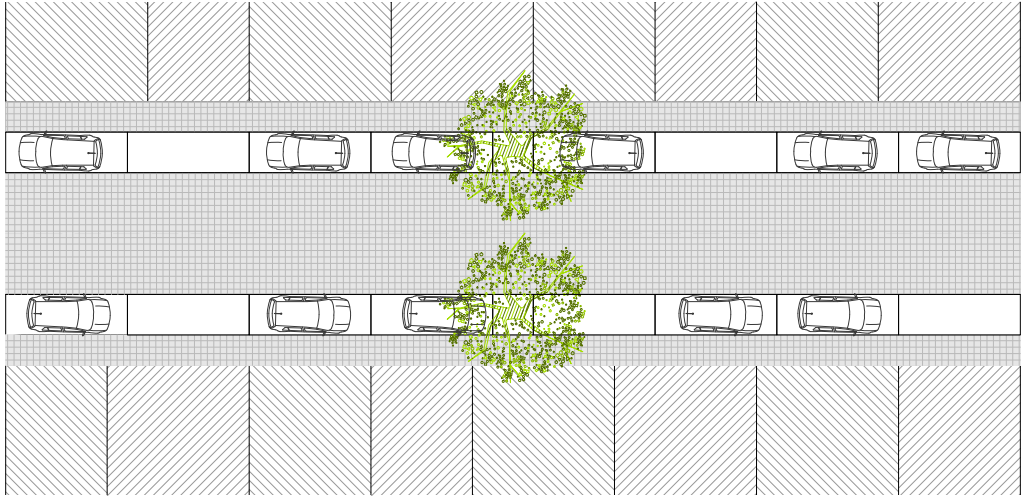

STRAAT MET BOMEN

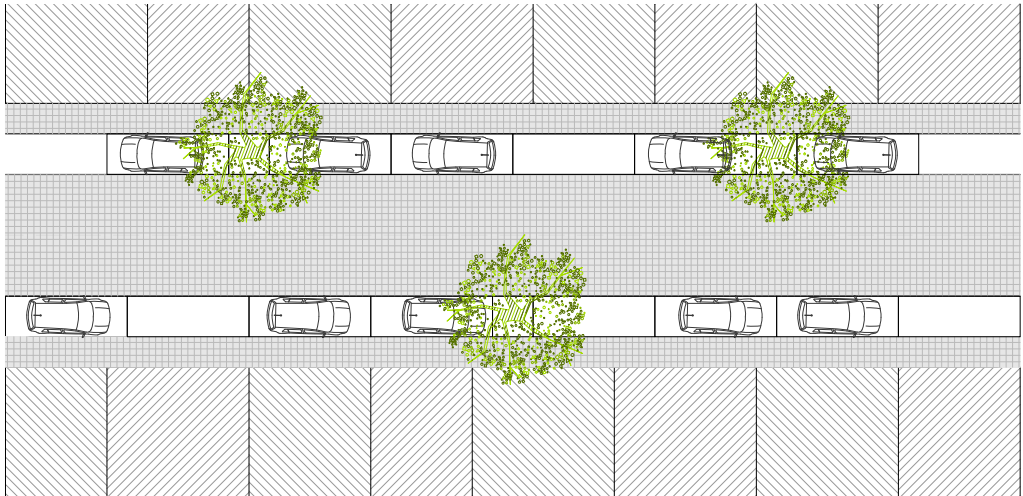
De Merodelei

Figuur: Geen bomen in het straatbeeld

Figuur: 1 boom om de 4 parkeerplaatsen - over elkaar geplaatst

Figuur: 1 boom om de 4 parkeerplaatsen - geschrinkt geplaatst

FLEURIGE BLOEMBAKKEN

In sommige straten van Turnhout worden *bloembakken* opgehangen aan de verlichtingsarmaturen. Naast de bloembakken aan de verlichtingspalen worden ook op zichzelfstaande *grote bloempotten* gespot. Deze initiatieven zorgen voor kleur om de uniforme grijze drager te verzachten en te doen opleven. Beter dan deze als losstaande elementen te voorzien, worden dergelijke initiatieven geïntegreerd in een ontwerp van heraanleg.

Het is jammer dat de huidige initiatieven zich vooral concentreren op de commerciële en culturele straten. Ook de woonstraten kunnen profiteren van kleurinjecties.

Losstaande groene elementen zijn *een secundaire oplossing* voor plekken waar bomen niet mogelijk zijn.

FLEURIGE VERLICHTINGSPALEN

Gasthuisstraat

Concrete richtlijnen m.b.t. punctuele groene interventies:

- *De initiatieven van de stad worden doorgetrokken naar de residentiële straten.*
- *In de aanleg van straten worden, waar mogelijk, grote groenvakken voorzien die het verkeer vertragen en informele ontmoetingsruimtes creëren. Dit wordt opgenomen in het ontwerp voor de heraanleg.*

GROEN GEÏNTEGREERD IN DE AANLEG

Montreal

bron: <http://szuka-krajobrazu.pl/2520/slajdy/zielony-skwarek-w-montrealu-strona-5#bot>

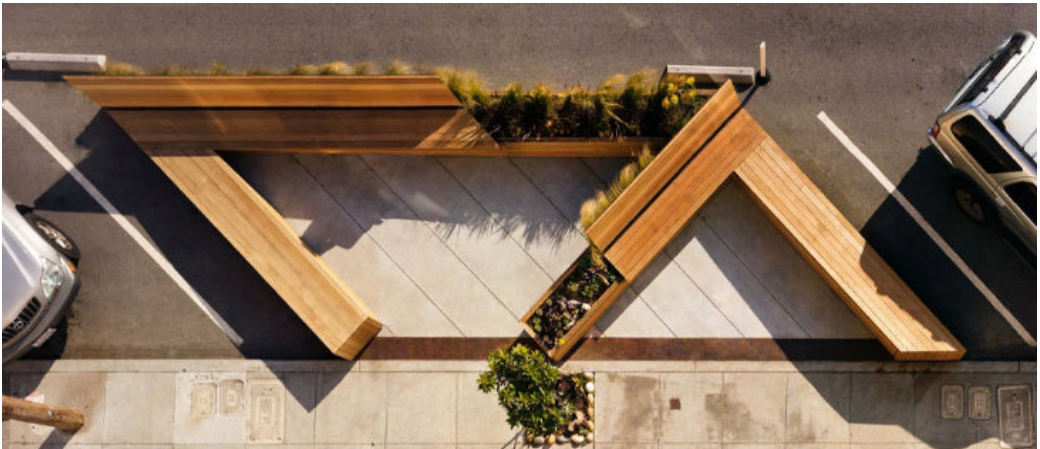

GROTE BLOEMPOT

De Merodelei

bron: <http://projects.archicxpo.com/project-27761.html>

bron: <http://www.rochesterparklet.com/>

bron: <https://www.designboom.com/architecture/wmbstudio-bench-micro-park-london-12-01-2015/>

VOORBEELDEN VAN PUNCTUELE GROENE INTERVENTIE